

Nu kommer denne Lov, og den giver et Middel i Hænde (Afbrydelse), jo, den giver netop et Middel i Hænde til at komme ud af disse Tilstande. Thi hvad er det, vi fordrer? Vi fordrer netop en saadan Regjering, en saadan Tilstand, der stemmer strengt med Grundloven, det vil sige, Nødvendigheden af, at enhver Regjering for at kunne regjere skal kunne komme ud af det med dette Thing, — naturligtvis ogsaa med det andet Thing, men ikke blot med det andet Thing, men ubetinget og først og fremmest med dette Thing. En Regjering, der stiller sig velvilligt til denne Lov, har derved erklæret: Vi erkjende, at Overensstemmelse med Folkethingets Flertal, som er det Samme som Folkethinget (Afbrydelse) — jo i denne Betydning, hvor det gjælder om Afstemningen, ellers paa ingen Maade; jeg siger dette ikke for at krænke noget Mindretal, jeg anerkjender Mindretallets Ret til at gjøre sin Mening gjældende mod vor og paa enhver Maade at protestere mod at blive knust, vi ville Ingen knuse. Jeg siger altsaa, at den Regjering, der stiller sig velvilligt til denne Lov og modtog den i Principet, vilde med det Samme erklære: Vi anerkjende Nødvendigheden af Overensstemmelse med Folkethinget. Jeg vil dermed ikke have sagt et eneste krænkende Ord for det andet Thing, der ligger ikke heri nogen Erklæring om, at der ikke behøves Overensstemmelse med Landstinget; det er ogsaa efter min Mening nødvendigt for Regjeringen. En Regjering, der ikke havde nogen Støtte i Landstinget, og som kom og sagde: Jeg vil tage denne Lov, jeg anerkjender Nødvendigheden af at have en Støtte i Folkethinget, vilde i og for sig være god og vilde glæde mig, men jeg vilde ikke lægge saa megen Vægt derpaa. Dersom den forrige Regjering havde sagt: Vi ville tage denne Lov, vilde det have været mig temmelig ligegyldigt, men med denne Regjering, som jeg positivt veed har en Støtte i Landstinget, er det en anden Sag; i det Dieblik denne Regjering stiller sig velvilligt over for denne Lov, vare vi inde paa en grundlovmæssig Bei. Det har denne Regjering i sin Haand — ikke ved at give en lille bitte Reform hist og her eller en Stattelov i Hærfagen — at vi og Regjeringen derover skulde blive saa overordentlig glade ved hverandre, det tror jeg aldeles ikke. Denne Regjering har det kun derved i sin Haand, at den har Landstingets Tillid, og den vil gjennem en Anerkjendelse af grundlovmæssige Tilstande, som er en Nødvendighed, kunne vinde hele Folkethinget. Denne Anerkjendelse kan gives paa mange forskellige Maader, for Exempel ved en Forandring i Regjeringens Sammensætning, men ogsaa ved at tage denne Lov. Er denne Lov først tagen, saa skal jeg svare for, at de grundlovmæssige Tilstande nok ville komme bagefter.

Bagger: Jeg skal ikke følge det ærede

Medlem, som nu havde Ordet (Holstein-Ledreborg), ind paa den meget vidtspændende Tale, han holdt. Han begyndte med at udtale, at han ikke vilde indlade sig paa en Diskussion, støttet paa enkelte Bestemmelser i Grundloven, men der skulde være en vis usigelig Døst, der skulde staa høiere end alle mulige Grundlovsparagrafer og Grundlovsfortolkninger. Jeg kan ikke følge det ærede Medlem saa vidt, at jeg kan give ham Ret deri, og skal derfor indskrænke mig til ganske enkelte Bemærkninger, særlig med Hensyn til det, jeg tror, er Hovedpunktet i hans Tale, nemlig Spørgsmaal om uanmodet Forretningsførelse, navnlig da han slog ind paa et Omraade, hvor han mente, at den Slags Ting slet ikke hørte hjemme, nemlig paa det rent Militære. Det vil vist ikke være undgaat ærede Medlemmer, at, da han kom ind paa det militære Omraade og udtalte, hvorledes det var umuligt nogensinde der at kunne komme i den Situation at maatte handle uden eller mod Ordre, blev der en vis Mumlens fra den Side af Salen, hvor de militære Herrer befandt sig, og jeg tror med fuldstændig Ret. Selv om man ikke kjenner meget til Krigshistorien, tror jeg, at man veed, at netop de Generaler og de høiere Befalingsmænd have udrettet Næst og vundet store Slag, som have havt tilstrækkelig Konduite til i det enkelte givne Dieblik, naar vel at mærke Forholdene forelaa anderledes end den Gang, Ordren blev givet, da ikke længere at adlyde denne Ordre, men handle paa egen Haand mod Ordren. Det kan Krigshistorien levere mangfoldige Exempler paa, og jeg tror endog saa at kunne udtale, efter hvad der netop nu detaillert er meddelt mig, at vor egen Krigshistorie leverer det bedste Bevis derpaa i Slaget ved Isted. Det er mig sagt fra sagkyndig Side, at dette Slag vilde i Resultatet og Konsekventerne have været ganske anderledes heldigt, hvis Oberst Schepelehn, der førte en større Afdeling, ikke havde klamret sig i den Grad til Formalisme, — om jeg maa bruge dette Udtryk — holdt sig til det rent Formelle, der forelaa, at han ansaa det for nødvendigt at adlyde den givne Ordre, uagtet Forholdene dengang, da Ordren blev givet, vare ganske anderledes end ved sammes Udførelse. Altsaa paa det rent militære Omraade kan det endog saa, naar Forholdene ere forandrede, være det Æneste, der skal gjøres af Befalingsmanden, at han, tagende Ansvar paa sig selv, handler mod Ordre, og saa maa det selvfølgelig bagefter afgjøres af rette Bedkommende, hvorledes Situationen har været i det Dieblik, da han, som sagt, tog den Beslutning at handle mod Ordre. Naar vi gaa over til det Politiske, som her ligger for, tror jeg, at det ærede Medlem ogsaa i saa Henseende fuldstændig saa feil. Det ærede Medlem holdt sig ubelukkende til, at den formelle Berettigelse til at handle udenfor Finantsloven ikke forelaa; altsaa, han mente, at ved at handle derimod, har man, som jeg tror, det ærede